

Dikke nevel boven compostbodem

Een kleine 50 melkveehouders heeft een vrijloopstal met compostbodem. Deze boeren loven de diergezondheid van hun koeien. Helaas is er ook een minpunt aan dergelijke stallen: meer thermofiele bacteriën in de melk.

FRANK DE VRIES

Het onderzoek

De Zuivel bracht eerder een negatief advies uit over compostbodems. Er worden te hoge concentraties 'thermofiele sporenvormers' in de bodem en de melk gemeten. Sporen zijn een soort sluimerende toestand van bacteriën en deze kunnen jaren overleven. De gevonden sporen kunnen hoge temperaturen overleven en worden dus niet tijdens de pasteurisatie van de melk gedood. Lopend onderzoek, waarover de zuivel geen uitspraken doet, moet oplossingen bieden.

De melkkoeien

De vrijloopstal met compost is ideaal voor de koe zelf: "Mijn vervangingspercentage is gezakt naar 20 procent en de klauwscore is 100 in Digiklauw. Ook gevallen van mastitis daalden sterk en mijn dierdagdosering is zeer gering sinds de nieuwe stal," aldus een melkveehouder. "Mijn koeien worden gemiddeld een half jaar ouder sinds de nieuwe stal."

Compostleveranciers

De leveranciers van compost zoeken via certificering en analyse-rapporten of andere types materiaal naar wegen om een bepaalde kwaliteit, en dus geringe hoeveelheid sporenvormende thermo-resistente bacteriën, te kunnen garanderen aan hun klanten.

Melkfabriek

De melkfabrieken FrieslandCampina en DOCKaas gebruiken de 'compostmelk' op dit moment louter voor dagverse producten en kaas. Lang houdbare producten worden er niet mee gefabriceerd. De zuivel is op dit moment zeer terughoudend over een compostbedding: "We zijn in afwachting van nieuw onderzoek van de WUR en het NIZO."

Compostbodems

Het tackelen van de 'thermofiele sporen'-problematiek lijkt te gaan via de bodem zelf: andere materialen dan compost, zoals stro; een keurmerk met eisen voor de aangeleverde compost qua drogestof en thermofielen; of een betere beluchting van de bodem zodat de hoge temperatuur door compostering niet wordt gehaald. Misschien betekent dit wel het einde van de compostbodems.

Adviseur en melkvee-houder

"De vrijloopstal met compostbodem is ideaal voor de koe, maar met de mits erbij dat de stal het hele jaar door droog moet zijn." De adviseur bepleit een bodemdikte van maximaal 60 cm en een aparte vreetgang van beton met rooster van 5 meter: "Anders wordt de compost te nat." De circa 50 melkveehouders met dit type stal zijn niet geheel gerust: "Er zal vast een oplossing komen; de ligboxenstal is na 40 jaar ook nog niet geheel uitgedokterd dus je kan dat van dit type nieuwe stal na drie jaar ook niet verwachten."